UDK 37

ISSN 2545 - 4439
ISSN 1857 - 923X

INTERNATIONAL JOURNAL

Institute of Knowledge Management

KNOWLEDGE

Scientific Papers

SOCIAL SCIENCES

Vol. 30. 6.

KIJ Vol. 30 No. 6 pp. 1353 - 1804 Skopje 2019

Global Impact & Quality Factor 1.822 (2017) http://globalimpactfactor.com/knowledge-international-journal/

KNOWLEDGE

INTERNATIONAL JOURNAL

SCIENTIFIC PAPERS
VOL.30.6

Promoted in Vrnjacka Banja, Serbia
March, 2019

INSTITUTE OF KNOWLEDGE MANAGEMENT
SKOPJE

KNOWLEDGE

International Journal Scientific papers Vol. 30.6

ADVISORY BOARD

Vlado Kambovski PhD, Robert Dimitrovski PhD, Siniša Zarić PhD, Maria Kavdanska PhD, Venelin Terziev PhD, Mirjana Borota – Popovska PhD, Cezar Birzea PhD, Ljubomir Kekenovski PhD, Veselin Videv PhD, Ivo Zupanovic, PhD, Savo Ashtalkoski PhD, Zivota Radosavljević PhD, Laste Spasovski PhD, Mersad Mujevic PhD, Nonka Mateva PhD, Rositsa Chobanova PhD, Predrag Trajković PhD, Dzulijana Tomovska PhD, Nedzad Korajlić PhD, Nebojsha Pavlović PhD, Nikolina Ognenska PhD, Baki Koleci PhD, Lisen Bashkurti PhD, Trajce Dojcinovski PhD, Jana Merdzanova PhD, Zoran Srzentić PhD, Nikolai Sashkov Cankov PhD, Marija Kostic PhD

Print: GRAFOPROM – Bitola

Editor: IKM – Skopje

Editor in chief
Robert Dimitrovski, PhD

KNOWLEDGE - International Journal Scientific Papers Vol. 30.6

ISSN 1857-923X (for e-version)
ISSN 2545 – 4439 (for printed version)

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

President: Academic, Prof. Vlado Kambovski PhD, Skopje (Macedonia)

Vice presidents:
Prof. Robert Dimitrovski PhD, Institute of Knowledge Management, Skopje (Macedonia)
Prof. Sinisa Zaric, PhD, Faculty of Economics, University of Belgrade, Belgrade (Serbia)
Prof. Venelin Terziev PhD, University of Rousse, Rousse (Bulgaria)
Prof. Mersad Mujevic PhD, Public Procurement Administration of Montenegro (Montenegro)
Prof. Tihomir Domazet PhD, President of the Croatian Institute for Finance and Accounting, Zagreb (Croatia)

Members:
- Prof. Aleksandar Korablev PhD, Dean, Faculty for economy and management, Saint Petrsburg State Forest Technical University, Saint Petrsburg (Russian Federation)
- Prof. Azra Adjajlic – Dedovic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Anita Trajkovska PhD, Rochester University (USA)
- Prof. Anka Trajkovska-Petkoska PhD, UKLO, Faculty of technology and technical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Alisabri Sabani PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Ahmad Zakeri PhD, University of Wolverhampton, (United Kingdom)
- Prof. Ana Dzumalieva PhD, South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Aziz Pollozhani PhD, Rector, University Mother Teresa, Skopje (Macedonia)
- Prof. Branko Sotirov PhD, University of Rousse, Rousse (Bulgaria)
- Prof. Branko Boshkovic, PhD, College of Sports and Health, Belgrade (Serbia)
- Prof. Branimir Kampl PhD, Institute SANO, Zagreb (Croatia)
- Prof. Baki Koleci PhD, University Hadzi Zeka, Peya (Kosovo)
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of Law, Kragujevac (Serbia)
- Prof. Bistra Angelovska, Faculty of Medicine, University “Goce Delcev”, Shtip (Macedonia)
- Prof. Cezar Birzea, PhD, National School for Political and Administrative Studies, Bucharest (Romania)
- Prof. Cvetko Andreevski, Dean, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
- Prof. Drago Cvijanovic, PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, University of Kragujevac, Vrnjacka Banja (Serbia)
- Prof. Dusan Ristic, PhD Emeritus, College of professional studies in Management and Business Communication, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Dimitar Radev, PhD, Rector, University of Telecommunications and Post, Sofia (Bulgaria)
- Prof. Daniela Todorova PhD, Rector of “Todor Kableshkov” University of Transport, Sofia (Bulgaria)
- Prof. Dragan Kokovic PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Dragan Marinkovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Daniela Ivanova Popova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Dzulijana Tomovska, PhD, Dean, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola(Macedonia)

Prof. Evgenia Penkova-Pantaleeva PhD, UNWE -Sofia (Bulgaria)
Prof. Fadil Millaku, PhD, Rector, University “Hadzi Zeka”, Peja (Kosovo)
Prof. Fatos Ukaj, University “Hasan Prishtina”, Prishtina (Kosovo)
Prof. Georgi Georgiev PhD, National Military University “Vasil Levski”, Veliko Trnovo (Bulgaria)
Prof. Halit Shabani, PhD, University “Hadzi Zeka”, Peja (Kosovo)
Prof. Halima Sofradzija, PhD, University of Sarajevo, Saraevo (Bosnia and Herzegovina)
Prof. Haris Halilovic, Faculty of criminology and security, University of Sarajevo, Saraevo (Bosnia and Herzegovina)
Prof. Helmut Shramke PhD, former Head of the University of Vienna Reform Group (Austria)
Prof. Hristina Georgieva Yancheva, PhD, Rector, Agricultural University, Plovdiv (Bulgaria)
Prof. Hristo Beloev PhD, Bulgarian Academy of Science, Rector of the University of Rousse (Bulgaria)
Prof. Hristina Milcheva, Medical college, Trakia University, Stara Zagora (Bulgaria)
Prof. Izet Zeqiri, PhD, Academic, SEEU, Tetovo (Macedonia)
Prof. Ivan Marchevski, PhD, Rector, D.A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov (Bulgaria)
Doc. Igor Stubelj, PhD, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
Prof. Ivo Zupanovic, PhD, Faculty of Business and Tourism, Budva (Montenegro)
Prof. Ivan Petkov PhD, Rector, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
Prof. Isa Spahiu PhD, AAB University, Prishtina (Kosovo)
Prof. Ivana Jelik PhD, University of Podgorica, Faculty of Law, Podgorica (Montenegro)
Prof. Islam Hasani PhD, Kingston University (Bahrein)
Prof. Jova Ateljevic PhD, Faculty of Economy, University of Banja Luka, (Bosnia & Herzegovina)
Prof. Jove Kekenovski PhD, Faculty of Tourism, UKLO , Bitola (Macedonia)
Prof. Jonko Kunchev PhD, University „Cernorizec Hrabar“ - Varna (Bulgaria)
Prof. Jelena Stojanovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
Prof Karl Schopf, PhD, Akademie fur wissenschaftliche forchung und studium, Wien (Austria)
Prof. Katerina Belichovska, PhD, Faculty of Agricultural Sciences, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Krasimir Petkov, PhD, National Sports Academy “Vassil Levski”, Sofia (Bulgaria)
Prof. Kamal Al-Nakib PhD, College of Business Administration Department, Kingdom University (Bahrain)
Prof. Kiril Lisichkov, Faculty of Technology and Metallurgy, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Lidija Tozi PhD, Faculty of Pharmacy, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
Prof. Laste Spasovski PhD, Vocational and educational centre, Skopje (Macedonia)
Prof. Larisa Velic, PhD, Faculty of Law, University of Zenica, Zenica (Bosnia and Herzegovina)
Prof. Lujza Grueva, PhD, Faculty of Medical Sciences, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Lazar Stosic, PhD, Association for development of science, engineering and education, Vranje (Serbia)
Prof. Lisen Bashkurti PhD, Global Vice President of Sun Moon University (Albania)
Prof. Lence Mircevska PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)

Prof. Ljubomir Kekenovski PhD, Faculty of Economics, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Ljupce Kocovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
Prof. Marusya Lyubcheva PhD, University “Prof. Asen Zlatarov”, Member of the European Parliament, Burgas (Bulgaria)
Prof. Maria Kavdanska PhD, Faculty of Pedagogy, South-West University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Maja Lubenova Cholakova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Mirjana Borota-Popovska, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
Prof. Mihail Garevski, PhD, Institute of Earthquake Engineering and Engineering Seismology, Skopje (Macedonia)
Prof. Misho Hristovski PhD, Faculty of Veterinary Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
Prof. Mitko Kotovchevski, PhD, Faculty of Philosophy, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Milan Radosavljevic PhD, Dean, Faculty of strategic and operational management, Union University, Belgrade (Serbia)
Prof. Marija Topuzovska-Latkovikj, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
Prof. Marija Knezevic PhD, Academic, Banja Luka, (Bosnia and Herzegovina)
Prof. Margarita Bogdanova PhD, D.A.Tsenov Academy of Economics, Svishtov (Bulgaria)
Prof. Mahmut Chelik PhD, Faculty of Philology, University “Goce Delchev”, Shtip (Macedonia)
Prof. Marija Mandaric PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, University of Kragujevac, Vrnjacka Banja (Serbia)
Prof. Marina Simin PhD, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
Prof. Miladin Kalinic, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
Prof. Mitre Stojanovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
Prof. Miodrag Smelcerovic PhD, High Technological and Artistic Vocational School, Leskovac (Serbia)
Prof. Nadka Kostadinova, Faculty of Economics, Trakia University, Stara Zagora (Bulgaria)
Prof. Natalija Kirejenko PhD, Faculty For economic and Business, Institute of Entrepreneurial Activity, Minsk (Belarus)
Prof. Nenad Taneski PhD, Military Academy “Mihailo Apostolski”, Skopje (Macedonia)
Prof. Nevenka Tatkovic PhD, Juraj Dobrila University of Pula, Pula (Croatia)
Prof. Nedzad Korajlic PhD, Dean, Faculty of criminal justice and security, University of Sarajevo (Bosnia and Herzegovina)
Prof. Nikolay Georgiev PhD, “Todor Kableshkov” University of Transport, Sofia (Bulgaria)
Prof. Nikolina Ognenska PhD, Faculty of Music, SEU - Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Nishad M. Navaz PhD, Kingdom University (India)
Prof. Oliver Iliev PhD , Faculty of Communication and IT, FON University, Skopje (Macedonia)
Prof. Oliver Dimitrijevic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
Prof. Paul Sergius Koku, PhD, Florida State University, Florida (USA)
Prof. Primoz Dolenc, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)

Prof. Predrag Trajkovic PhD, JMPNT, Vranje (Serbia)
Prof. Petar Kolev PhD, “Todor Kableshkov” University of Transport, Sofia (Bulgaria)
Prof. Pere Tumbas PhD, Faculty of Economics, University of Novi Sad, Subotica (Serbia)
Prof. Rade Ratkovic PhD, Faculty of Business and Tourism, Budva (Montenegro)
Prof. Rositsa Chobanova PhD, University of Telecommunications and Posts, Sofia (Bulgaria)
Prof. Rumen Valcovski PhD, Imunolab Sofia (Bulgaria)
Prof. Rumen Stefanov PhD, Dean, Faculty of public health, Medical University of Plovdiv (Bulgaria)
Prof. Sasho Korunoski, Rector, UKLO, Bitola (Macedonia)
Prof. Sashko Plachkov PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Snezhana Lazarevic, PhD, College of Sports and Health, Belgrade (Serbia)
Prof. Stojan Ivanov Ivanov PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Snezana Stoilova, PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
Prof. Stojna Ristevska PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
Prof. Suzana Pavlovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
Prof. Sandra Zivanovic, PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, University of Kragujevac, Vrnjacka Banja (Serbia)
Prof. Shyqeri Kabashi, College “Biznesi”, Prishtina (Kosovo)
Prof. Trayan Popkochev PhD, Faculty of Pedagogy, South-West University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Todor Krystevich, Vice Rector, D.A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov (Bulgaria)
Prof. Todorka Atanasova, Faculty of Economics, Trakia University, Stara Zagora (Bulgaria)
Doc. Tatyana Sobolieva PhD, State Higher Education Establishment Vadiym Getman Kiyev National Economic University, Kiyev (Ukraine)
Prof. Tzako Pantaleev PhD, NBUniversity , Sofia (Bulgaria)
Prof. Violeta Dimova PhD, Faculty of Philology, University “Goce Delchev”, Shtip (Macedonia)
Prof. Volodymyr Denysyuk, PhD, Dobrov Center for Scientific and Technologogical Potential and History studies at the National Academy of Sciences of Ukraine (Ukraine)
Prof. Valentina Staneva PhD, “Todor Kableshkov” University of Transport, Sofia (Bulgaria)
Prof. Vasil Zecev PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
Prof. Venus Del Rosario PhD, Arab Open University (Philippines)
Prof. Yuri Doroshenko PhD, Dean, Faculty of Economics and Management, Belgorod (Russian Federation)
Prof. Zlatko Pejkov, PhD, Faculty of Agricultural Sciences, UKIM, Skopje (Macedonia)
Prof. Zivota Radosavljevik PhD, Dean, Faculty FORCUP, Union University, Belgrade (Serbia)
Prof. Zorka Jugovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)

REVIEW PROCEDURE AND REVIEW BOARD

Each paper is reviewed by the editor and, if it is judged suitable for this publication, it is then sent to two referees for double blind peer review.

The editorial review board is consisted of 45 members, full professors in the fields 1) Natural and mathematical sciences, 2) Technical and technological sciences, 3) Medical sciences and Health, 4) Biotechnical sciences, 5) Social sciences, and 6) Humanities from all the Balkan countries and the region.

Contents

PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN CASES OF POLICE POWERS EXCEED IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 1371
Temelko Risteski 1371
Georgi Tonovski 1371
Vesna Sijic 1371
A BRIEF REVIEW OF THE CASE LAW ON THE RIGHT “TO BE FORGOTTEN” 1377
Liuba Tzakova 1377
BULGARIA’S GEOPOLITICAL EXPOSURE TO A CHANGED SECURITY ENVIRONMENT: THE STRENGTHS AND VULNERABILITIES OF A DIFFERENT “BORDER COUNTRY” 1385
Vesselina Stoytcheva 1385
HIERARCHY AND SUBORDINATION IN THE PUBLIC ADMINISTRATION - SYNONYMES, DICHOTOMOUS CATEGORIES OR PREDESTINED TWO SIDES OF THE SAME MEDAL? 1393
Dejan Vitanski 1393
THE CONTROVERSY AROUND THE CURRENT SERBIAN BORDERS: A REAL CHALLENGE IN THE COUNTRY'S WAY TO EUROPEAN UNION MEMBERSHIP 1401
Natalia Bekiarova 1401
SECONDARY VICTIMIZATION OF PEOPLE WITH MENTAL DISEASES AND INVALID PERSONS 1411
Azra Adžajlić-Dedović 1411
Muhamed Budimlić 1411
Edita Hasković 1411
LACK OF SUCCESSION IN MACEDONIAN LEGAL SYSTEM 1421
Laze Jakimoski 1421
Slavica Dimoska 1421
CONSEQUENCES OF THE MIGRANT CRISIS 1427
Hatidza Berisha 1427
Milenko Dzeletovic 1427
Vladimir Tomasevic 1427
IRANIAN INVOLVEMENT IN THE SYRIAN CONFLICT 1437
Vasil Stankov 1437
MILITARY ACTIVITIES OF BULGARIAN AND SERBIAN ARMY DURING THE FIRST WORLD WAR IN 1915 1441
Oliver Cackov 1441
RESEARCH ENERGY STATUS OF THE MILITARY PERSONEL IN FIELD SETTING 1447
Venelin Terziev 1447
Krasimir Koynakov 1447
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PHYSICAL FITNESS OF THE CANDIDATES ENROLLING IN THE MILITARY ACADEMY 1453
Sasho Danevski 1453
Vlatko Nedelkovski 1453
THE SYSTEMS APPROACH TO TRAINING IN THE MILITARY EDUCATIONAL SYSTEM – AGGREGATION OF INTEGRATION PROCESSES 1457
Daniel Berchev 1457
Milko Stefanov 1457
THE RUSSIAN BLACK SEA FLEET AND ITS CONTEMPORARY SKILLS 1463
Atanaska Popova 1463

THE INFLUENCE OF SOCIAL CHANGES IN THE POLICE ORGANIZATION DEVELOPMENT AND THE FUNCTION OF THE POLICE IN SOCIETY 1471
Irfan Muharemi 1471
CRIMINAL OFFENSES AGAINST OFFICIAL DUTY, WITH SPECIAL ANALYSIS OF THE CRIMINAL OFFENSE, ABUSE OF OFFICIAL POSITION AND AUTHORIZATION, ACCORDING TO CRIMINAL LEGISLATION AND PRACTICE 1479
Tose Panov 1479
THE SECURITY AND INFLUENCE OF AMERICAN DIPLOMACY IN THE BALKANS 1487
Alban Kadriu 1487
APPLICATION OF THE LAW AND PREVENTION OF ECONOMIC CRIME IN KOSOVO 1491
Arsim Dragaj 1491
Alban Maliqi 1491
FUNCTIONING OF THE MENTAL DEFENSES IN THE CONDUCT OF THE INTERROGATION WITHIN THE CRIMINAL PROCESS 1497
Hristo Ivanov Popnikolov 1497
THE EU ESDP MISSIONS IN THE WESTERN BALKANS 1503
Shpendim Oxha 1503
Dashmir Nasufi 1503
WHAT HAPPENED THAT LEAD TO THE WAR IN KOSOVO 1511
Plamen Bogdanov 1511
POSSIBLE SENSITIVE VICTIMS - WITNESSES 1517
Azra Adžajlić-Dedović 1517
Haris Halilović 1517
Samir Rizvo 1517
THE PLACE AND ROLE OF HEALTH INSTITUTIONS IN THE SECURITY SYSTEM OF THE CRITICAL INFRASTRUCTURE 1525
Maja Milenkovic..... 1525
Dejan Milutinovic 1525
THE SPECIFICITY OF THE PHARMACEUTICAL MARKET AS AN ELEMENT OF SOCIAL SECURITY 1537
Sevdalina Dimitrova 1537
Petar Tishkov 1537
PERTINENT USE OF DIASPORA REMMITANCE –VITIA CASE 1545
Lirie Aliu 1545
Gjylten Ademi 1545
THE NECESSITY OF PROFESSIONAL MENTORS FOR SUCCESSFUL EXPATRIATE’S ADAPTATION ON THEIR RETRIEVAL TO THEIR HOME COUNTRIES 1551
Zunun Zununi 1551
Silvana Jovcheska 1551
Ljubomir Kekenovski 1551
PROSPERITY INDEX AS A MEASURE OF QUALITY OF LIFE IN MACEDONIA 1557
Tatjana Dimoska 1557
Slavica Dimoska 1557
BRIGADE RESPONSIBILITY – WAY TO RECOVER A LACK OF ASSETS 1563
Valentina Staneva 1563
GOVERNMENT DEBT OF SELECTED EUROPEAN COUNTRIES 1569
Wioletta Świeboda 1569
TAX SYSTEM IN THE FUNCTION OF ENVIRONMENTAL PROTECTION 1575
Biljana Radovanović 1575

Gordana Stojmenović 1575
INFRASTRUCTURE OF FINANCIAL SYSTEM AND BANKING OPERATIONS OF THE REPUBLIC OF SERBIA 1581
Tatjana Mrvić 1581
CURRENT STATUS OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: SOCIAL ENTERPRISES AND STATE 1587
Venelin Terziev 1587
Nikolay Nichev 1587
Marin Georgiev.. 1587
THE ROLE OF MANAGEMENT SKILLS IN SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: EXPERT ASSESSMENT 1593
Nelly Bencheva.. 1593
Teodora Stoeva 1593
EXPORT POTENTIAL OF THE DEFENCE INDUSTRY OF SERBIA AND THE PERSPECTIVE OF FURTHER AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT 1599
Nikola Vidović 1599
Milenko Dželetović 1599
Hatidža Beriša.. 1599
IMPORTANCE OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS (FDI) IN KOSOVO AND CREATION OF FAVORABLE POLICIES IN ATTRACTING THEM 1607
Feim Brava 1607
RETROSPECTIVE OVERVIEW OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN B&H DURING THE PERIOD 2008-2009, WITH THE FOCUS ON KOSOVO 1611
Suada A. Džogović 1611
Anela Džogović 1611
STARTUP COMPANIES, CHALLENGES IN POLAND 1621
Justyna Konsek-Ciechońska 1621
WORLDWIDE GOODS PRODUCED IN SERBIA AND THE 100% TAX EFFECT ON THEIR IMPORTS TO KOSOVO 1627
Refik Havolli 1627
Bastrie Uka Havolli 1627
SPECIFIC MARKETING COMPLEX IN THE SPHERE OF EU FUNDING IN BULGARIA........... 1637
Tsanko Stefanov 1637
SOCIAL ENTERPRISES AND THEIR IMPACT IN BULGARIA 1645
Venelin Terziev 1645
Nikolay Nichev 1645
Marin Georgiev.. 1645
DIGITAL ECONOMY - PRESENT AND FUTURE TRENDS 1651
Bozidar Milenkovski 1651
Monika Markovska 1651
Arijan Asani 1651
THE CLOUD COMPUTING – AN APPLICATION OF GOOGLE APPS IN E-LEARNING 1655
Magdalena Andreeva 1655
BUSINESS PLAN OF A UNIVERSITY PRESS TO THE MEDICAL UNIVERSITY OF PLOVDIV1663
Kristina Kilova 1663
Desislava Bakova 1663
Nonka Mateva.. 1663
Zhivko Peychev 1663
Antoniya Yaneva 1663

THE SCHOOL PRINCIPAL'S COMPETENCES 1671
Valentina Vukojičić - Stefanović 1671
REFORMING PUBLIC MANAGEMENT 1679
Sasha Djordjevic 1679
Daryan Boykov 1679
THE ROLE OF MANAGERS AND LEADERS IN MANAGEMENT FUNCTION 1687
Redon Koleci 1687
CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT IN HEALTH ORGANIZATION 1691
Stojan Kocev............ 1691
Dusko Kocev 1691
IMPROVING STRATEGIES AND THE ROLE OF LEADERSHIP IN ENTERPRISE 1701
Baki Koleci 1701
THE VALUES OF THE LEADER AND THE RELATIONSHIP OF LEADERSHIP AND MANAGEMENT 1707
Ali Hajro 1707
FUNCTIONALITY AND PERFORMANCE OF MEDIA MANAGEMENT 1713
Gojko Milivojjevic 1713
Daryan Boykov 1713
MANAGEMENT AND PREVENTION OF EVENTS THAT CAN CAUSE CATASTROPHES 1723
Pavle Trpeski 1723
Samir Ajdini 1723
FACTORS DETERMINING MIGRATION OF THE POPULATION 1729
Nikolay Katsarski 1729
THE SOCIAL NATURE OF QUALITY 1735
Darina Mineva 1735
TRENDS AND CHALLENGES TO HEALTH TOURISM CASE STUDY BULGARIA-SERBIA REGION 1741
Krasimira Staneva............ 1741
INNOVATIONS IN TOURISM 1745
Deyan Andreyevich 1745
Daryan Boykov 1745
THE ROLE OF SOCIAL NETWORKS IN THE CREATION OF THE TOURISTS` ECOLOGICAL CONSCIOUSNESS 1753
Marija Kostić 1753
Nataša Đorđević 1753
THEORETICAL BASES OF TOURISM BRANDING............ 1761
Kliment Naydenov 1761
THE IMPORTANCE OF HUMAN RESOURCES IN HOTELS 1767
Vladimir Kitanov 1767
MANAGEMENT AND STRUCTURE OF HOTELS IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 1771
Kašmir Saliu 1771
Imer Saliu 1771
Shaban Saliu 1771

ESSENCE, PECULIARITIES AND TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF EXTREME TOURISM IN BULGARIA 1779
Metodi Ivanov............ 1779

MOLECULAR GASTRONOMY – NEW TREND IN RESTAURANT BUSINESS 1785
Aleksandar Božić 1785
Mladenka Đurović 1785
ROAD TRAFFIC AND ITS SECURITY AS A FACTOR FOR PROGRESS OF THE TOURISM IN R. MACEDONIA 1791
Pavle Trpeski 1791
Vesna Korunovska 1791
BULGARIAN GARDENING ROAD AS A CULTURAL DESTINATION IN HUNGARY - CASE STUDY 1799
Jordan Tutunkov 1799

PROSPERITY INDEX AS A MEASURE OF QUALITY OF LIFE IN MACEDONIA

Tatjana Dimoska
Faculty of Tourism and Hospitality – Ohrid, Macedonia, tanjadimoska@yahoo.com
Slavica Dimoska
Faculty of Law – Kicevo, Macedonia, slavicadimoska@yahoo.com

Abstract: Quality of life is an exceptionally complex concept which is the object of interest of different scientific disciplines such as: medicine, sociology, psychology, economics, philosophy, environment, sport, recreation, architecture etc. This concept is a very broad and multidimensional concept covering all spheres of society i.e. the overall well-being of people and society. Quality of life has objective and subjective dimension and can be measured at the level of individuals or society in global. This concept is a difficult concept to define, widely used, but with little consistency, enjoying a wide variety of definitions. There is no single fully agreed definition of quality of life, although a working group of the World Health Organization (WHO) has defined the concept with emphasis on the personal evaluation of functioning in relation to individual and/or cultural standards, values, expectations and goals.

Nowadays, many indicators are used for measuring the quality of life concept. These composite indicators are significantly different from each other according to: components that make them, sources of data, methodology of calculation, development aspects they focus on, their coverage etc. Some of those indicators are: Happy Planet Index (HPY), Human Development Index (HDI), Better Life Index, Where to be Born Index, Legatum Prosperity Index (LPI), etc.

One of these indicators is Legatum Prosperity Index (LPI), a relative new and comprehensive indicator, which explains in a unique way the level and the dynamics of prosperity of the countries in the world. The Legatum Prosperity Index (LPI) captures the breadth of prosperity of the country across nine pillars of prosperity: economic quality, business environment, governance, safety and security, education, health, and natural environment. This index is based on 104 different variables analyzed across 149 nations around the world, covering more than 96% of the world's population and 99% of the world's GDP. The analyzed country is given a score for each pillar. This score is based on the country's performance with respect to each of the indicators in that pillar. Each pillar contains around 12 indicators. The mean of nine pillar scores yields a country's overall Prosperity score. The overall Prosperity Index rankings are based on this score.

In This paper firstly will be explained the concept of quality of life and the index of prosperity as an index for measuring the quality of life, its construction and calculation, as well as its application in calculating the quality of life in Macedonia for the period 2007-2018.

Keywords: quality of life, indicators, Legatum Prosperity Index (LPI), Macedonia.

ИНДЕКСОТ НА ПРОСПЕРИТЕТ КАКО МЕРКА ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТ ВО МАКЕДОНИЈА

Татјана Димоска
Факултет за туризам и угостителство - Охрид, Македонија, tanjadimoska@yahoo.com
Славица Димоска
Правен факултет – Кичево, slavicadimoska@yahoo.com

Резиме: Квалитетот на живот е исклучително сложен концепт кој е предмет на интерес на различни научни дисциплини како што се медицината, социологијата, психологијата, економијата, филозофијата, животната средина, спортот, рекреацијата, архитектурата итн. Овој концепт е многу широк и мултидимензионален концепт кој ги опфаќа сите сфери на општеството односно целокупната благосостојба на луѓето и општеството. Квалитетот на живот има објективна и субјективна димензија и може да се мери на ниво на поединци или општеството во целина. Овој концепт е тежок концепт за дефинирање, широко употребуван, но со мала конзистентност, уживајќи широк спектар на дефиниции. Не постои една единствена дефиниција за квалитетот на живот, иако работната група на Светската здравствена организација (СЗО) го дефинира

концептот со акцент на личната евалуација на функционирањето во однос на индивидуалните и/или културните стандарди, вредности, очекувања и цели.

Денес, за мерење на концептот на квалитетот на живот се користат многу индикатори. Овие сложени индикатори значително се разликуваат едни од други според компонентите што ги сочинуваат, изворите на податоци, методологијата на пресметка, развојните аспекти на кои се фокусираат, нивната покриеност итн. Некои од овие индикатори се: Индексот на среќна планета, Индексот на човеков развој, Индексот на подобар живот, Индексот каде да се биде роден, Легатум индексот на просперитет, итн.

Еден од овие индикатори е Легатум индексот на просперитет (LPI), релативно нов и сеопфатен индекс, кој на единствен начин го објаснува нивото и динамиката на просперитет на земјите во Светот. Легатум индексот на просперитет (LPI) ја опфаќа широчината на просперитетот на земјата низ девет столбови на просперитет економски квалитет, деловно опкружување, управување, сигурност и безбедност, образование, здравје и природна средина. Овој индекс е базиран на 104 различни варијабли анализирани низ 149 земји низ целиот Свет, покривајќи повеќе од 96% од светската популација и 99% од светскиот БДП. Анализираната земја добива оцена за секој столб. Овој резултат се базира на перформансите на земјата во однос на секој од индикаторите во тој столб. Секој столб содржи околу 12 индикатори. Средната вредност на резултатите во деветте столбови придонесува за резултатот на целокупниот просперитет на земјата. Севкупното рангирање на индексот на просперитет се базира на овој резултат.

Во овој труд најпрво ќе се објасни концептот на квалитет на живот и индексот на просперитет како индекс за мерење на квалитетот на живот, неговата конструкција и пресметка, како и неговата примена во пресметувањето на квалитетот на живот во Македонија за периодот од 2007 до 2018 година. **Клучни зборови**: квалитет на живот, индикатори, Индекс на просперитет, Македонија.

ВОВЕД

Квалитетот на живот е исклучително сложен концепт кој е предмет на интерес на различни научни дисциплини како што се медицината, социологијата, психологијата, економијата, филозофијата, животната средина, спортот, рекреацијата, архитектурата итн. Овој концепт е многу широк и мултидимензионален концепт кој ги опфаќа сите сфери на општеството односно целокупната благосостојба на луѓето и општеството. Денес, за мерење на концептот на квалитетот на живот се користат многу индикатори. Овие сложени индикатори значително се разликуваат едни од други во зависност од компонентите што ги сочинуваат, изворите на податоци, методологијата на пресметка, развојните аспекти на кои се фокусираат, нивната покриеност итн. Некои од овие индикатори се: Индексот на среќна планета, Индексот на човеков развој, Индексот на подобар живот, Индексот каде да се биде роден, Легатум индексот на просперитет, итн.

Еден од овие индикатори е Легатум индексот на просперитет (LPI), релативно нов и сеопфатен индекс, кој на единствен начин го објаснува нивото и динамиката на просперитет на земјите во Светот.

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ

Поимот квалитет на живот е релативно нов поим во академската литература кој во “Меѓународната енциклопедија на социјални науки” се појавил во 1968 година. Во литературата постојат тенденции овој поим да се поистовети со други концепти или пак да се користи паралелно со нив (среќа, лично задоволство, благосостојба, животна сатисфакција, здравствена состојба) што е сосема погрешно. Концептот на квалитет на живот е многу широк и мултидимензионален концепт кој ги опфаќа сите сфери на општеството односно целокупната благосостојба на луѓето и општеството. Квалитетот на живот има објективна и субјективна димензија, содржи многу компоненти и може да се мери на ниво на поединец или општеството во целина. Овој концепт е тежок за дефинирање, широко употребуван, но со мала конзистентност, уживајќи широк спектар на дефиниции. Според Schalock во литературата се спомнуваат преку 100 дефиниции за квалитетот на живот. Farquhar дефинициите за квалитетот на живот ги класифицира како: општи дефиниции, дефиниции на компоненти, фокусирани дефиниции и комбинирани дефиниции.

Работната група на Светската здравствена организација (СЗО) го дефинира концептот на квалитет на живот со акцент на личната евалуација на функционирањето во однос на индивидуалните и/или културните стандарди, вредности, очекувања и цели.

Според R.A. Cummins (1997) “Квалитетот на живот е објективен и субјективен, секоја оска претставува збир на седум домени: материјална благосостојба, здравје, продуктивност, интимност, безбедност, општество и емотивна благосостојба. Објективните домени опфаќаат културно релевантни мерки на објективната

благосостојба. Субјективните домени го вклучуваат доменот на задоволство пондериран од неговата важност за поединецот."[190]

Високиот квалитет на живот вклучува:"

- доволна должина на здрав живот, поткрепена со добри медицински услуги и сигурност;
- прифатлив обем на потрошувачка на стоки и услуги, гарантиран пристап до материјални добра;
- задоволителни социјални релации, отсуство на сериозни социјални конфликти и закани за достигнатото ниво на благосостојба;
- благосостојба на семејството;
- спознавање на Светот и развој – пристап до знаење, образование и културни вредности кои го обликуваат идентитетот и идеите за Светот;
- земање во предвид на ставовите на поединецот во решавање на социјалните проблеми, учество во создавањето на заедничка слика за Светот и правила на човековото однесување;
- социјална припадност, целосно учество во јавниот и културниот живот во сите негови форми;
- пристап до различни информации, вклучувајќи информации за состојбата во општеството;
- удобни работни услови, давање простор за креативност и исполнетост и доволно слободно време за вклучување на личноста во различни активности."[191]

ЛЕГАТУМ ИНДЕКС НА ПРОСПЕРИТЕТ КАКО МЕРКА ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТ

Легатум индексот на просперитет (LPI) е најнова и сеопфатна мерка за квалитетот на живот, која е креирана во 2007 година од страна на Институтот Легатум. Овој индекс е особено добра мерка за квалитетот на живот бидејќи при неговото мерење овој индекс покрај економските, ги вклучува и социјалните, институционалните и еколошките индикатори; посеопфатен е за разлика од другите композитни индекси; при неговата пресметка се надминати недостатоците и слабостите што ги имаат другите композитни индекси, и овозможува анализа и споредба како на целокупниот просперитет на земјите во Светот, така и на неговите компоненти (столбови). LPI всушност претставува мерка за човечкиот просперитет (напредок) кој покажува како се формира и како се менува просперитетот во земјите во Светот. Тој во исто време го покажува економскиот просперитет (богатството) на земјата и благосостојбата (социјалната благосостојба) кои меѓу себе се поврзани и взаемно функционираат како единствен двигател на просперитетот.

Овој индекс го мери квалитетот на живот во 149 земји од Светот од 2007 година до денес, врз основа на објективни и субјективни податоци. Содржи 9 компоненти (столбови) и тоа: економски квалитет, бизнис опкружување, здравје, сигурност и безбедност, социјален капитал, образование, управување, лични слободи, природна средина. Секоја компонента содржи околу 12 варијабли, што значи дека LPI има вкупно 104 варијабли (индикатори). LPI се состои како од објективни, така и од субјективни варијабли (индикатори). Околу 2/3 од овие варијабли се објективни варијабли кои ја прикажуваат материјалната благосостојба на населението, а останатите 1/3 се субјективни варијабли кои се однесуваат на менталните и емоционалните особини на населението, а се добиени како резултат на разни видови опсежни истражувања.

- Столбот на економски квалитет ги мери перформансите на земјите и ги рангира земјите врз основа на стандардот на живеење што го овозможуваат економијата, економската инклузивност, антимонополската политика, учеството на работната сила, трговската конкурентност и отвореноста на трговијата.
- Деловното опкружување ги мери претприемачкото опкружување на земјите, деловната инфраструктура, пристапот до кредити, заштитата на инвеститорите и флексибилноста на пазарот на трудот.
- Управувањето ги мери перформансите на земјата во 4 области и тоа: владеење на правото, интегритетот на власта, владините перформанси и политичката партиципација.
- Столбот на личните слободи го мери националниот прогрес врз основа на основните законски права на населението, нивните индивидуални слободи и социјалната толеранција.
- Столбот на социјален капитал го покажува интензитетот и обемот на персоналните и социјалните релации, социјалните норми и граѓанското учество во земјата.

---

[190] V. Pukeilenî, V. Starkauskienî, Quality of life concepts, measurement and challenges, Taikomoji Ekonomika: Sisteminiai Tyrimai: 2009.3/2, 2009, pp.53

[191] Z. V. Krinitcyna, T.R. Mihailova, M. V. German, Quality of life as basis for achieving social welfare of the population, SHS Web of Conferences 28, 01060, 2016.

Столбот на сигурност и безбедност ги рангира земјите врз основа на нивната национална безбедност, личната безбедност и сигурноста на условите за живеење.

Столбот на образование го покажува пристапот до образование, квалитетот на образованието и човечкиот капитал.

Здравјето ги мери перформансите на земјата во следните три области: здравствените резултати (во физичкото и менталното здравје), здравствените системи, и болестите и факторите на ризик.

Компонентата на природна средина ги мери перформансите на земјата во 3 области: квалитетот на природната средина, притисоците врз животната средина и напорите за нејзино зачувување и заштита.

Индексот на просперитет е базиран на 104 различни варијабли анализирани низ 149 земји низ целиот Свет, покривајќи повеќе од 96% од светската популација и 99% од светскиот БДП. Пресметката на квалитетот на живот врз основа на овој индекс се врши на следниов начин: анализираната земја за која се пресметува квалитетот на живот, добива оцена за секој столб. Овој резултат се базира на перформансите на земјата во однос на секој од индикаторите во тој столб. Секој столб содржи околу 12 индикатори. Резултатот на индексот на просперитет е определен со доделување на еднакви тежини на сите 9 столбови (компоненти) за секоја земја. Средната вредност на резултатите во деветте столбови го претставува целокупниот просперитет на земјата за која се утврдува квалитетот на живот. Врз база на овој краен резултат се врши рангирањето на земјата меѓу вкупно 149-те земји од Светот.

ЛЕГАТУМ ИНДЕКСОТ НА ПРОСПЕРИТЕТ ЗА МАКЕДОНИЈА

Според вкупниот Индекс на просперитет, Македонија во 2018 година е рангирана на 55-то место од вкупно 149 земји од Светот, а на 12-то место меѓу 22 земји од Источна Европа. Кога Индексот на просперитет се анализира од аспект на неговите компоненти (столбови) тогаш може да се забележи следното: според бизнис опкружувањето Македонија во 2018 година се наоѓа на 38-мо место од вкупно 149 анализирани земји од Светот, на 44-то место според сигурноста и безбедноста, на 49-то место според образованието, на 62-ро место според природната средина, на 68-мо место според личните слободи, на 72-ро место според управувањето, на 101-во место според компонентата економски квалитет, и на 121-во место според столбот социјален капитал.

Ако се анализираат суб-столбовите на LPI, тогаш највисоко и најниско рангирани суб-столбови на Индексот на просперитет за Македонија за 2018 година се следните:

- Највисоко рангирани
  - бизнис опкружување: пристап до кредит 15-то место;
  - образование: пристап до образование 24-то место;
  - бизнис опкружување: флексибилност на пазарот на работна сила 33-то место;
  - образование: човечки капитал на работната сила 40 –то место.
- Најниско рангирани
  - економски квалитет: ангажирање на работната сила на пазарот на трудот 145-то место;
  - социјален капитал: персонални и социјални односи 123-то место;
  - социјален капитал: цивилно учество 109-то место;
  - лични слободи: социјална толеранција 106-то место.

Ако се анализира LPI за целиот анализиран период од 2007 до 2018 година, тогаш може да се забележи дека во однос на 2007 година кога LPI изнесува 58,15 односно кога Македонија се наоѓала на 72-ро место, во 2018 година има пораст на квалитетот на живот бидејќи LPI изнесува 62,22односно Македонија се искачува нагоре на табелата за 17 места според овој индекс.

Кога се анализираат столбовите (компонентите) на LPI, тогаш позитивна промена во Македонија за целиот анализиран период од 11 години е забележана кај следните столбови (компоненти): бизнис опкружување - скок за дури 70 места (од 108-мо место во 2007 година на 38-мо место во 2018 година), економски квалитет - скок за 26 места (од 127-мо место во 2007 година на 101-во место во 2018 година), сигурност и безбедност - скок за 14 места (од 58-мо место во 2007 година на 44-то место во 2018 година), управување - скок за 8 места (од 80-то место во 2007 година на 72-ро место во 2018 година), кај природна средина скок за само 3 места (од 65-то место во 2007 година на 62-ро место во 2018 година). Во анализираниот период, негативни промени се забележани кај следниве компоненти: социјален капитал – пад за 13 места (од 108-мо место во 2007 година на 121-во место во 2018 година), здравје - пад за 10 места (од 68-мо место во 2007 година на 78-

мо место во 2018 година), образование – пад за 5 места (од 44-то место на 49-то место) и лични слободи – пад за едно место (од 67-мо место на 68-мо место).

Табела 1

година	Легатум Индекс на просперитет (LPI)		Компоненти (столбови) на Легатум индексот на квалитет (LPI)																	
			Економски квалитет		Бизнис опкружување		Управување		Образование		Здравје		Сигурност и безбедност		Лични слободи		Социјален капитал		Природна средина	
	резултат	Ранг	резултат	ранг	резултат	ранг	резултат	Ранг	Резултат	ранг	резултат	ранг	резултат	ранг	резултат	ранг	резултат	ранг	резултат	ранг
2007	58,15	72	49,79	127	40,25	108	45,73	80	70,14	44	72,19	68	79,02	58	60,12	67	44,71	108	61,41	65
2008	58,75	67	50,60	126	41,71	100	46,63	78	70,02	47	71,73	71	81,95	45	59,90	70	44,80	108	61,43	64
2009	59,61	64	50,60	125	45,62	83	47,64	72	70,33	46	72,91	67	80,94	46	62,36	56	44,80	104	61,32	66
2010	59,94	61	51,73	122	48,15	74	49,25	67	71,25	41	72,08	73	79,68	53	62,74	50	41,83	125	62,79	61
2011	60,30	59	52,45	121	48,98	69	49,92	60	71,66	39	72,43	71	80,85	46	62,42	56	41,08	133	62,92	59
2012	60,35	59	52,98	120	50,57	64	49,42	61	71,54	42	71,68	74	81,06	45	60,33	66	42,47	119	63,14	61
2013	60,18	66	51,91	126	53,62	57	49,14	67	70,84	47	72,30	70	79,03	54	60,48	64	41,65	127	62,63	61
2014	62,22	48	54,50	108	56,46	42	50,81	61	71,69	41	72,25	73	82,22	41	61,16	65	48,12	84	62,73	62
2015	63,08	48	55,34	111	57,38	42	50,94	62	72,47	38	74,78	56	83,07	38	61,84	66	48,67	77	63,82	58
2016	62,12	52	55,30	111	56,21	49	50,43	65	71,29	46	73,59	63	83,13	38	60,35	70	45,00	119	63,82	55
2017	62,22	55	56,55	99	58,87	42	47,61	78	71,23	49	72,51	69	81,86	47	57,53	76	51,27	71	62,57	61
2018	62,22	55	57,16	101	60,28	38	48,89	72	70,98	49	71,60	78	81,71	44	61,72	68	44,76	121	62,92	62

Слика 1: Вредности на Легатум индексот на просперитет за Македонија 2007-2018 година

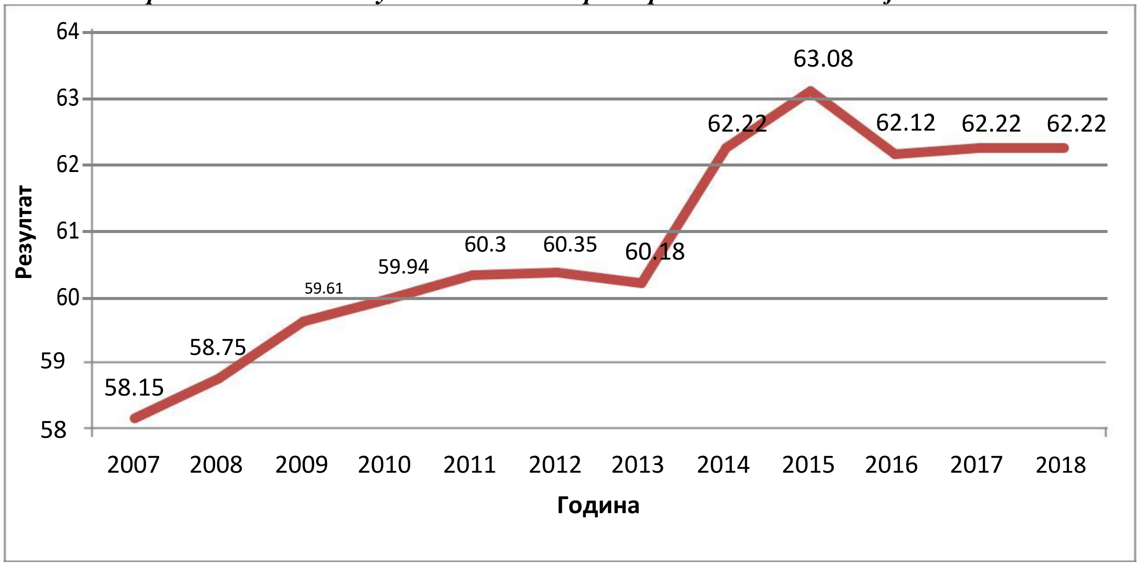

Слика 2: Местото што го зазема Македонија според Легатум индексот на просперитет 2007-2018

ЗАКЛУЧОК

Концептот на квалитет на живот е многу широк и мултидимензионален концепт кој ги опфаќа сите сфери на општеството односно целокупната благосостојба на луѓето и општеството. Денес, за мерење на концептот на квалитетот на живот се користат многу индикатори како на пример: Индексот на среќна планета, Индексот на човеков развој, Индексот на подобар живот, Индексот каде да се биде роден, Легатум индексот на просперитет, итн. Еден од овие индикатори е Легатум индексот на просперитет (LPI), релативно нов и сеопфатен индекс, кој на единствен начин го објаснува нивото и динамиката на просперитет на земјите во Светот. Кога се анализира LPI за Македонија за периодот од 2007 до 2018 година, може да се забележи дека во однос на 2007 година, во Македонија во 2018 година има пораст на квалитетот на живот бидејќи Македонија се искачила нагоре на табелата за 17 места според Индексот на просперитет. Ако се анализираат столбовите (компонентите) на LPI, тогаш лесно може да се забележи дека најдобри резултати Македонија покажува кај бизнис опкружувањето, економскиот квалитет и сигурноста и безбедноста, а најлоши кај социјалниот капитал и кај здравјето.

ЛИТЕРАТУРА

I. Ilić i dr., Procena kvaliteta života – sadašnji pristupi, Acta Medica Medianae, Vol.49(4) , 2010, pp.52-60.
Legatum Institute, The Legatum Prosperity Index, twelfth edition, 2018, Country Profiles.
M. Gligorić, B. J. Gavrilović, Lj. Savić, Prosperity Index as a Measure of Wellbeing in European Union and Western Balkan Countries, TEME, г. XLII, бр.4, октобар-децембар 2018, стр.1253-1275.
M. Farquhar, Definitions of quality of life: A taxonomy, Journal of Advanced Nursing, No.22, 1995, pp.502-508.
S. Beslerova and J. Dzuričkova, Quality of life measurements in EU countries, Procedia Economics and Finance 12 (2014), pp. 37-47, 2014.
S. Pinto and all., Comfort, well-being and quality of life: Discussion of the differences and similarities among the concepts, Porto Biomedical Journal 2(1), 2017, pp.6-12.
S. Ch. Aggarwal, Quality of life: Issues and Challenges in Measurement, Paris, France, 2015.
V. Pukeilenî, V. Starkauskienî, Quality of life concepts, measurement and challenges, Taikomoji Ekonomika: Sisteminiai Tyrimai: 2009.3/2, 2009, pp.51-65.
Z. V. Krinitcyna, T.R. Mihailova, M. V. German, Quality of life as basis for achieving social welfare of the population, SHS Web of Conferences 28, 01060, 2016.